

Na zborovanjih so bila sledeča predavanja: 1. Risanje na osnovni šoli v zvezi z rokotvornim poukom; 2. I. drž. skupščina UJU v Zagrebu; 3. Izpreminjevalni predlogi k Radojevičevemu načrtu šol. zakona; 4. Poročilo tov. sadi. nadz. tov. Fr. Črnagoja o šolskih vrstovih. Odbor je imel 9 sej, kjer so se reševali došli dopisi, o katerih so pa bili člani že itak obveščeni.

Poročilo blagajničarke. V pretekli posl. dobi je imelo društvo 16.723.66 K dohodkov in 15.342.25 K stroškov. Prebitek 1381.38 K je naložen pri poštnelem čekovnem uradu v Ljubljani. Pregledovalca računov poročata, da so vse priloge, kakor tudi vsi računi v najlepšem redu, izrečeta blagajničarki zahvalo in celemu odboru pa absolutoriji.

Volitev. V odbor društva so bili izvoljeni: Mervič Anton, Trost Mirko, Betriani Dore, Završnik Alfonz, Sedej Anica, Zupanec Slavka in Viktor Kovač. Namestniki tov.: Jaklič Jožef, Somrak Anica in Faganel Tone. Pregledovalca računov sta tov.: Oberman Josipina in Lulik Avgust.

Članarina ostane ista, kakor lansko leto, t. i. 275 K.

Predavanje. Po občnem zboru nam je na predaval sadi. nadz. tov. Fr. Črnagoj: O uporabi in uspešnem delu na šolskem vrtu. Predavanje je bilo nad vse zanimivo, posebno pa še radi tega, ker nam je predavatelj tako lepo naslikal razmere, ki so vladale glede šolskih vrtov še poprej in to ravno v našem okraju, kjer je tudi on služboval. Vsi navzoči smo dobili v teh par besedah krasno navodilo, kako ravnati s šolskim vrtom, da bode nam v veselje in ponos, a sovražnikom šole in nezaupljivcem pa izpričevalo, kaj premore vztrajnost in delo. Tov. predavatelj nam je tudi obljubil, da nas obišče še v prihodnjem letu in če bode le mogoče ustanovi v ta namen dvodnevni tečaj o najvažnejšem in praktičnem delu na šolskem vrtu. Predsednik A. Mervič se mu zahvali za poučno predavanje in ga naprosi, da vztraja na tem in pride drugo leto res za doli časa v našo ribniško dolino.

Slučainosti. Tov. Dore Betriani poroča o zavodih naše organizacije in spodbuja navzoče, da pristopijo k vsem našim podjetjem, kajti le na ta način, če bomo delali s svojim kapitalom, je mogoče, da dobimo tudi svoj trud poplačan, a ne da redimo s svojim delom samo tuj kapital. Izvajanju, ki je bilo jako stvarno, je posegel večkrat v debato tudi sadi. nadz. tov. Črnagoj, ki nam je dal v marsičem točnih informacij, za kar mu bodi izrečena najtoplejša zahvala.

Bloki za učiteljski konvikt se razprodajajo dalje. Nabrani denar se odpošlje šolskemu vodstvu na Jesenicah.

Ker ni bilo nadaljnjih predlogov, poda tov. predsednik še kratko poročilo o delovanju Jugoslovenske Matice, poziva navzoče, da vsepovsod delajo za to velepomembno društvo, in kjer ni podružnic, naj člani, kar pri pošiljanju članarine pridenejo še članarino za Jugoslov. Matico in zaključijo občni zbor.

UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARENBERŠKI OKRAJ je zborovalo v sredo, dne 17. maja 1922 v Vuzenici. Navzočih je bilo od 35 članov 28.

Otvoritev. Predsednik otvori zborovanje s pozdravom navzočih članov. Med zborovanjem je vstopil radostno pozdravljen v višji šolski nadzornik Fran Gaberšek. Tov. predsednik ga v imenu društva iskreno pozdravlja in naglašava veselo iznenadenje vseh zborovalcev, da je prišel kot naš višji šolski nadzornik med nas na društveno zborovanje, česar nismo bili vajeni poprej. Posebno pa nas veseli, da je prišel v naš narodno ogrožen obmejni okraj, da se na mestu prepriča o izredno težkem delovanju tukajšnjega učiteljstva. Naproša se, da zastavi ves svoj vpliv na merodajnem mestu, da bi se tam naše težnje upoštevale. G. višji šolski nadzornik se je zahvalil za pozdrav in naglašal v daljšem govoru, da je i njegov namen bil nas iskreno pozdraviti ter da prihaja med nas kot svetovalec in tovariš k tovarišem. Naglašava važnost učiteljskih društev in njih plodonosnih zborovanj, ki nadomeščajo uradne konference, združujejo celokupno uč. okraja ter s tem olajšujejo naše delovanje. Izrazil se je, da nas lahko zagotovijo, kot član viš. šol. sveta, vsestranske naklonjenosti istega in podpiranja vseh naših stremeljenj.

Predavanje. a) Zaradi obolelosti je odpadlo predavanje tov. Lešnika. Obljubil pa nam je, da bo predaval na prihodnjem zborovanju, če mu bo dopuščalo zdravje. b) Tov. Višočnik nam je poročal o svojih doživljajih v ruskem ujetništvu jako zanimivo. Slikal je strahoto ujetništva dotaknil se je social-

ni razmer v Rusiji za časa carstva in boljševiškega režima ter o ustroju šolstva. S pozornostjo so zborovalci sledili lenemu predavanju in mu ob koncu izrazili pristrčno zahvalo. c) Popoldne se je prijazno odzval našemu vabilu g. dr. Pregl in nadaljeval svoje predavanje z dne 14. aprila 1921 »O tuberkulozi«. Zanimivo nazorno in poučno je razlagal, kako se razvija ta zavratna bolezen in kako se ji človeški organizem sam postavi v bran — seveda pri ugodnih socialnih in življenjskih razmerah. Žel je vsestransko priznanje ter zahvalo za svoj trud posebno še od g. viš. šol. nadzornika.

Volitev. V kom. okr. učit. knjižnice se izvolijo člani: Sim. Viher, I. Robič, in Mirko Lešnik.

Učiteljski dom. Ker je večina že pisмено naznanila pristop k društvu »Učit. dom« v Mariboru — je društvo sklenilo, da je vsak član obvezen pristopiti k temu društvu. Članarina se pobira obenem z društvenino. K »Samopomoči« je pristopilo 12 članov. Za »Učiteljski konvikt« se je odposlalo 170 Din.

Resolucije. Sklene se poslati resol. na »UJU. pov. Ljubljana«, da naj predsedstvo izposluje pri tiskarnah, ki imajo v zalogi šolske knjige in zvezke, da bode v začetku prih. šol. leta na razpolago dovolj zvezkov in knjig — posebno pa čitank ter naj bi bila dotiskana »Tretja čitanka«.

Skleni. a) Po daljši debati se sklene, da vsak član, ki se ne udeleži učit. zborovanja, plača v društveno blagajno 5 dinarjev. b) Sklene se, da vsaka šola naroči zbirko prof. Dobroniča v Zagrebu »Jugoslovenska šol. pesmarica«, ki vsebuje 200 narodnih pesmi iz vseh treh plemen. — Po društvenem zborovanju je zasviral orkester Sokola pod vodstvom g. J. Mravljaka nekaj prav čednih komadov, ki so jih navzoči z navdušenjem in v najboljšem razpoloženju poslušali.

GORNJEGRADSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je priredilo svoj mainiški izlet in zborovanje v Ksaveriju dne 20. maja.

Telovadci učiteljski-Sokoli so pod poveljstvom tov. Rakovca izvajali najvažnejše redovne in proste vaje, hojo in tek po novem poveljevanju. (Telovadba, dr. Pivko in Schaub.)

Društvene zadeve. a) Zapisnik zadnje konference se prečita in odobri. b) H »Kulturnemu društvu« pristopi 15 članov. c) »Tvorica učil« vabi k odkupovanju deležev. d) »Slike iz Revizije« se priporoča. e) Blagajničar tov. Sotlar poroča, da je bilo v letu 1921. prejemkov 7326 K 66 vin., izdatkov pa 6518.30 K. Račune sta našla v redu tov. Terčak in Papst: blagajniku se podeli odveza.

Volitev delegatov za pokrajinsko skupščino je imela sledeči izid: predsed. V. Pulko in Fran Vaid kot delegata, kot namestnika pa Milko Rainer in Ana Piano.

Razno. Za »Učit. konvikt« se je nabralo 600 K, za »Rezervni sklad« pa 240 kron.

Ogledovanje znamenitosti romarske cerkve sv. Frančiška Ksaverija in nje zakladnice. Tov. Jos. Terčak nam je po raznih virih razjasnjeval zgodovinske in tehnične znamenitosti cerkve, ki je slovela nekoč daleč po svetu. Zato hrani nje zakladnica velike dragocenosti tako v mašnih posodah kakor v oblekah, ki so jih darovali avstrijski, francoski, poljski in italijanski dvori ter razne knežjine.

UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KONJIŠKI OKRAJ je zborovalo v soboto dne 20. majnika 1922 v Čadramu. Udeležba slaba kljub prijaznemu vremenu. Odsotnost so sicer opravičili vsi neudeleženci, vendar pa je očitno, da manjka marsikateremu tovarišu, marsikateri tovariši, posebno mlajšim požrtvovalnosti in stanovske zavednosti.

Rokotvorni pouk. Prisotnim je tov. L. Bercé razkazoval razne panoge rokotvornega pouka. Učenci in učence VI. razreda so pod spretnim vodstvom izvršili iz barvastega papirja z lepljenjem najraznovrstnejše slike, se poskusili v modeliranju, nekaj dečkov celo v knjigovestvu. Videlo se je, da vlada med učenci veliko zanimanje za taka in podobna dela. A tudi učiteljstvo je skrbno sledilo njih delu, se čudilo njih ročnosti in spretnosti. Po odhodu učencev je tov. Bercé še podal razna pojasnila k nastopu in mnogim navodila iz lastnekušnje. Marljivemu tovarišu, ki je žrtvoval precejšnje vsote za udeleževanje tega predmeta, za katerega tukajšnji krajni šolski svet in menda nad 90% ostalih nimajo smisli, pa velja vsa hvala. Le naprej po tej poti. Ostale več ali manj važne točke dnevnega reda se tičejo le internih zadev društva samega.

Izlet. Popoldne se je del učiteljstva napotil h kamnolomu granita pri Cezlaku ob Oplotnici. Tamkajšnji poslovođa g. Maurer je radevolje razkazoval ogromne naprave ter nas končno prav prijetno zabaval s citirami v bližnjem planinskem hotelu, odkoder nas je slednjič bližajoča noč pognala v doline.

KOZJANSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je imelo svoje zadnje zborovanje v tekočem šolskem letu dne 11. maja t. l. v Zagorju ob povoljni udeležbi kljub neveljavnemu vremenu. V častnem številu so se udeležili zborovanja kot gostje člani brežiške - sevnškega in šmartno-rogaškega učiteljskega društva. V pozdravnem govoru se tov. predsednik spominja umrlega Mihe Nerata. Posebno še pozdravi na novo vstopivšega člana tov. Aladaria Makarija iz Dobjega.

Hospitacija: deška ročna dela. Tov. Lovše je povedel zborovalce v »delavnico«, kjer so že čakali učenci na ta pouk. Vesel prizor se je nudil navzočim ob pogledu na te male »obrtnike« in na predmete, ki so jih učenci že izdelali. Tu smo videli resnične grablje različnih modelov, toporišča in kosišča, kuhališča in žlice. Stojalo za cvetlice nam je pričalo, da se s tem poukom lahko goji tudi čut za lepoto. Nadalje smo opazili kopalne čevlje, ki so bili dovršno izdelani iz koruznega ličja. Pred očmi zborovalcev pa so učenci izvršili leseno žlico in obešalnik za obleko. Tov. Lovše si je lahko svest, da je v vseh tovariših vzbudil čim največje zanimanje za ta pouk.

Dopisi. Na okrožnico »Zveze kulturnih društev v Ljubljani« sklenejo zborovalci, da pristopi kozj. učit. društvo kot ustanovni član s 50 Din. Dopis »Tvorice učil« se pošlje na vsa tuokrajna šolska vodstva.

Potovanje slovenskih kmetov po Srbiji, se je glasilo velezanimivo predavanje tov. T. Kurbusa iz Slivnice, s katerim je seznanil zborovalce z življenjem in delom naših bratov. Iz tega, v živih barvah izvajane poročila, se je jasno zrcalilo, kako temeljito je opazoval predavatelj gospodarske in kulturne razmere v Srbiji.

Delegatom za pokrajinsko skupščino UJU, poveri. Ljubljana je bil izvoljen tov. Ante Potočnik, namestnikom Vojteh Jerin.

Prihodnje zborovanje se vrši mesečno septembra v Kozjem.

UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KONJIŠKI OKRAJ je zborovalo v soboto dne 8. aprila 1922 v Konjicah ob jako številni udeležbi.

Predavanje. K lepemu in častnemu posetu je največ pripomogel tov. Fr. Friedl s svojim zanimivim predavanjem »O samovladi učencev«. Poročilo je namreč imelo za sedanje razmere vabljiv naslov »Razvoj resnične državljanske prostosti in vsiljena vodila«. Učiteljstvo je z veseljem in zanimanjem sledilo tov. predavatelju in se mu končno najsrčneje zahvalilo.

Predlog: Na predlog tov. Fr. Goleza se društvo pridružuje sklepom celjskega učit. društva glede nabiranja denarnih prispevkov med učenci. Izjemo tvorijo edino-le Jugoslov. Matica, katero je podpirati kar najizdatneje.

Učiteljski dom: Ustanovitev društva »Učiteljski dom« v Mariboru je za mariborsko oblast v istini potrebno in je želja učiteljstva konjiškega okraja, da se čimprej ukrene vse potrebno. K društvu pristopi večina učiteljstva kot redni člani ozir. članice.

LITIJSKO OKRAJNO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 13. maja t. l. v Litiji.

Poročilo predsedstva. Predsednik toplo pozdravi 55 navzočih članov. S prav iskrenimi besedami pozdravi navzočega predsednika okr. šol. sveta g. vladn. svetnika Podboja, okr. šol. nadzornika Iv. Bezeljaka in predsednika kraj. šol. sveta v Toplicah - Zagorju o/S. g. Dragotina Korbaria. Nato sporoči imena od vlade imenovanih zastopnikov v okraj. šol. svet in sicer bivšega nadučitelja g. Slanca iz Litije, ter trgovca in posestnika g. Šefmarna iz Višnjegore.

V nadzornikovem poročilu so bili v splošnem nanizani blagohotni migljaji k izboljšani poudarili neljubih dosedanjih »slučajev« ki izvršajo še vedno iz bolevhave, ničesar upoštevajoče — povojne psihoze. Dalje omenja, kako je treba v poedinih uradnih slučajih pravilno postopati in kako je urejevati »Matične liste«. Vsak voditelj naj z ozirom na enotno vodstvo »Matičnih listov« svoje tozadevne predloge in pomisleke dološile do konca šol. leta 1921./22. okraj. šol. svetu. Pri prihodnjem zborovanju se ta točka z nova postavi na dnevni red.

Referat. Gdč. tov. Zinka Furlanova je referiral o »Gospodinskih šolah«. Snov je bila izborna zamišljena in izvršena podana, saj je prišla iz ust tovarišice, ki se od svoje mladosti zanima in izpopolnjuje v tej stroki. Bodi ji tem potom izrečena ponovna, iskrena zahvala!

Predlogi in sklepi. Ker je proračun za okrajno učit. konferenco znižan in bi učiteljstvo ne prejelo uradno priznanjih diet se je soglasno izreklo proti udeležbi letošnje okr. učit. konference za naš okraj. — Tov. Niko Prestorju se poveri propagando za »Učiteljsko samopomoč«. Tov. Stoviček je bil na željo vseh izvoljen za pevodjo našemu društvu. Vršile so se tudi živalne debate glede napadov na osnovno šolo s strani srednje šole zaradi jezikovnega, predvsem slovnškega pouka. Povdarja se, naj se izdajajo »Obiskovalna izpričevala« po prav vestnem in strogem izpraševanju dotičnika, ki misli prestopiti v srednjo šolo. — Tov. Andoljšek priporoča »Slov. šol. Matico«. Članarino po 20 Din mu je doposlali najpozneje do meseca septembra t. l. — Poverjeništvu UJU se naprosi, da skuša doseči za vse redno plačujoče člane na vseh železnicah ¼ vožnjo. — Vsled podaljšanja »Binkoštnih počitnic« nam je čas do sklepa tek. šol. leta tako pičlo odmerjen, da moramo nameravano zborovanje preložiti na čas velikih počitnic. Čas, kraj in vzpored se pravočasno objavi v našem stanovskem glasilu. Da se bomo čim bolj dvigali, zdramite se s primernimi idejami, in sporočite te v čim večji meri tajništvu, da odbor nato določi prikladne teme za referate. Zganite se vsi, ki imate v svojem srcu res smisel za probudo in povzdigo naroda, osobito pa Ti, naš najmlajši naraščaj!

Nove knjige in druge publikacije.

—kpl. Konstantin Cvejič: Život zemljini. Izdanje Učiteljskog d. d. Natoševič. Novi Sad. Cena 15 Din. Izdanjem iste knjižare izšla su još dve knjige pesama sa slikama: Ratna spomenica (junacke pesme iz crnogorskog ratovanja od 1912—1920), napisao Radoje Milatović - Crnogorac. (Cena 5 Din) i Najnovija Srpska Narodna Pevanija iz svetskoga rata 1914—1918, napisao Radojica Milosavljević, ratar iz sela Glogovca (Mačva). Cena 3 Din.

—kpl. Knjižovodstvo za lesne obrte (mizarstvo, kiparstvo, rezbarstvo, strugarstvo, kolarstvo in sodarstvo.) Spisal Henrik Podkrajski, profesor na tehniški srednji šoli v Ljubljani. Odobrilo ministarstvo za trgovino in industrijo. Cena 26 Din. Izdala in založila kr. zaloga šolskih knjig in učil.

—kpl. Ivan Lapajne: Jugoslovenski Posojilničar in Zadrugar. Drugi popravljeni in pomnoženi natis »Slovenskega posojilničarja«. Navod o poslovanju jugoslovenskih zadrug. 144 strani v VIII. Založil pisatelj. Tiskala br. Rumpret v Krškem. Cena 20 Din (80 K — vezane-mu iztis), ozir. 18 Din (72 K — brosurani knjigi). Knjiga se priporoča upravnikom in snovateliem raznovrstnih pridobitnih in gospodarskih zadrug. Naročila sprejema Ivan Lapajne, šolski ravnatelj v p. in predsednik »Okrajne posojilnice« v Krškem.

—kpl. Tiskovna zadruga v Ljubljani. V naši založbi je ravnokar izšla knjiga Andrejev: »Plat zvona«. Str. 132. Cena 12 Din, po pošti 1 Din več.

—kpl. Tiskovna zadruga v Ljubljani. V naši založbi je ravnokar izšla knjiga »Zakon o obči upravi«. »Zakon o oblastni in srezki samoupravi«. »Zbirka zakona«. III. snopič. Str. 78 10. Cena 5 Din, po pošti 35 para več.

—kpl. Podkrajski, Državlanski nauk I. del, obrtnik v svojem poklicu. Ljubljana 1922. kr. zaloga šolskih knjig in učil. Cena vezani knjigi 10 Din.

Štev. 1195.

PREKLIC RAZPISA SLUŽB.

Prekljuje se razpis v stalno nameščenje razpisanih (2) učnih mest na Bledu in enega učnega mesta v Radovljici.

OKRAJNI ŠOLSKI SVET.

Radovljica, dne 8. junija 1922.

Za predsednika: Turk.

Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Zamenja se mesto stalne učiteljice v prav lepem kraju na večrazrednici blizu žel. postaje z jako ugodnimi šolskimi razmerami. Pogoji, mirno in suho stanovanje s kuhinjo blizu šole. Ponudbe na upravo »Učiteljskega Tovarisa« pod št. 8.